

Quist protocol es gnü publichà als 26 gün 2026. Eventualas protestas sun d'inoltrar in scrit a la suprastanza cumünala. Schi nun aintran ingünas fin als 27 lügl 2026 vala il protocol sco approvà.

Protocol

Radunanza cumünala dals 11.06.2026

Presidi: Peder Caviezel

Preschaint: 34 votantas e votants

S-chüsà: Flurin Nef

Scrutinaduras: Matteo Cotti

Protocol: Christian Poo

tractandas	tema	responsabel
1	0110 Legislativa Salüd e tscherna da scrutinadurs	
	0210 Administraziun cumünala Rendaquint Approvaziun dal rendaquint cumünal pel on da gestiun 2025 (quint economic, quint d'investiziuns e bilantsch)	
2	2.1 Fuormaziun d'üna nouva prefinanziaziun in l'import da frs. 1'500'000.00 pel proget « Spazzi d'abitar per indigens » ill'anteriura chasa da scoula Ramosch i'l quint da success 2025 2.2 Quint economic 2.3 Quint d'investiziuns e bilantsch 2.4 Rendaquint da la Meglioraziun Tschlin (per tour cogniziun) 2.5 Rendaquint Bun Tschlin (per tour cogniziun)	
3	8715 Ütilisaziun da l'energia Energia Engiadina; contribuziun al man public Contribuziun al man public pel on 2026	
4	0110 Legislativa Varia (radunanza cumünala)	

0110 Legislativa

6 Salüd e tscherna da scrutinadurs

Il capo, Peder Caviezel driva la radunanza e dà il bivgnaint als 34 preschaints. Specialmaing salüda el a Marcel Franziscus (post da revisiun), Martina Hänzi (coordinatura turissem e Bun Tschlin), Gianna Rauch – Poo (mainascula) ed a las commembras ed al commember da la cumischiun sindicatoria. Il tema principal per quista radunanza fuorma il rendaquint pel on da gestiun 2025.

Sco scrutinadur vegn elet cun vusch unanima Matteo Cotti.

Il protocol da l'ultima radunanza cumünala dals 23 avrigl 2026 es stat publichà d'ürant 30 dis. I nu sun entradas ingünas protestas. Il protocol vala sco approvà.

La radunanza es gnüda convocada tenor constituziun, objecziuns a regard las tractandas nu vegnan fattas ingünas.

0210 Administraziun cumünala

Rendaquint

Approvaziun dal rendaquint cumünal pel on da gestiun 2025
(quint economic, quint d'investiziuns e bilantsch)

- 7**
- 2.1 Fuormaziun d'üna nouva prefinanziaziun in l'import da frs. 1'500'000.00 pel proget « Spazzi d'abitar per indigens » ill'anteriura chasa da scoula Ramosch i'l quint da success 2025
 - 2.2 Quint economic
 - 2.3 Quint d'investiziuns e bilantsch
 - 2.4 Rendaquint da la Meglioraziun Tschlin (per tour cogniziun)
 - 2.5 Rendaquint Bun Tschlin (per tour cogniziun)

Avant co entrar i'l rendaquint 2025 preschaint'il capo ün pèr folias cun indicaziuns davart la statistica d'abitants e da la facultà netta pro abitant dals ultims ons. Davo üna diminuziun fin dal 2022 pendulescha il nomer d'abitants daspö là tanter 800 ed 835. La facultà netta pro abitant importa pels 31.12.2025 frs. 8'918.00.

Adonta dad investiziuns nettas da frs. 2'169'815.40 resulta pel 2025 ün grà d'aigna finanziaziun da 107%. Ün grà da sur 100% permetta da pagar las investiziuns cun agens mezs ed in quist cas eir da liquidar debits. Dal 2024 d'eira quel pro 67%, quai chi ha sforzà al cumün da tour sù chapital ester. In congual cun oters cumüns in nos chantun es la situaziun finanziaria dal cumün da Valsot allegraivla.

2.1 Fuormaziun d'üna nouva prefinanziaziun in l'import da frs. 1'500'000.00

Il capo orientescha cha causa il guadogn da bundant 2 milliuns francs propuona la suprastanza a la radunanza cumünala da far adöver da la pussibilità da prefinanziar cun frs. 1'500'000.00 ün dals gronds progets chi sun previs da realisar d'ürant ils prossems duos ons. In quist cas as tratta dal proget per la realisaziun da spazzi d'abitar per indigens ill'anteriura chasa da scoula a Ramosch.

Quel import vegn al mumaint actual inchargià al quint economic, departamaint scoula e miss in reserva aint il bilantsch.

Cun quist müdamaint as redüa il guadogn per l'import surmanzunà. La suprastanza propuona a la radunanza dad approvar la prefinanziaziun da frs. 1'500'000.00.

Discussiun

Ingüna

Decisiun

La radunanza va d'accord culla proposta e tilla approvescha cun 33 cunter 1 vusch.

2.2 Quint economic

Per la preschantaziun dal quint economic surdà il capo il pled a la manadra da finanzas, Patrizia Wieser. A man da differentas folias preschaint'ella il resultat dal quint economic 2025 e fa il congal cul preventiv 2025 e cul quint 2024. Implü manzun'ella pro'ls singuls contos tenor funcziuns las divergenzas plü grondas ed ils motivs, ils quals han chaschunà per daplù sortidas o per part eir per daplù entradas.

SGÜREZZA PUBLICA

Dal 2025 es il corp da pumpiers stat ingaschè plüssas jadas per cas seris. Ils cuosts, ma eir las indemnisaziuns sun stattas tras quai plü otas co büdschetadas. Il proget per retrar aua da la Val Sampoioir (Acla da Fans) in cas da fö nun es amo fini giò, causa quai nu figüreschan i'l rendaquint tuot las sortidas resp. contribuziuns chantunalas. Il guadagn dal register fundiari es stat per bainquant plü ot co previs. Tras quai sun fluidas al cumün da Valsot entradas da raduond frs. 37'000.00.

SCOLAZIUN

La mainascoula, Gianna Rauch manzuna cha cul adattamaint da la ledscha da scoula chantunala s'han dozzats ils salaris da la magistraglia, impustüt quels da las muossadras da scoulina. Pro l'integraziun dad uffants esters es eir gnü instrui daplù rumantsch. Per quell'instrucziun, sco eir per la quantità da scholars, il transport da quels e per la maisa da mezdi sun fluidas contribuziuns chantunalas da raduond frs. 196'000.00. Adonta d'ün augmait da las sortidas, natüralmaing sainza resguardar l'import da frs. 1'500'000.00 per la prefinanziaziun dal proget per la realisaziun da spazi d'abitar a Ramosch resulta ün schavd plü pitschen co previs.

CULTURA, SPORT E BASELZIA

Il cumün da Valsot ha sustgnü il cumün da Blatten cun ün import da frs. 10'000.00 davo la gronda bouda da la stà passada. Per la lavur per scriver la cronica da nos cumün es gnü retrat ün import da frs. 5'000.00 dal deposit dals anteriurs cumüns da vaschins, il qual es definà per la promoziun da la cultura a Valsot.

Il schlargiamaint e mantegnimaint da la senda da velos tanter Vnà e Sinestra ha chaschunà cuosts implü. Eir sun gnüdas fattas vi da la piazza da sport a Strada amo lavurs finalas.

SANDÀ

Causa il bun on da gestiun dal CSEB cun ün nomer da record da paziaints ed ün andamaint fich efficiaint s'han redots ils cuosts totals per la sparta sandà.

SGÜREZZA SOCIALA

Ils cuosts da la sgürezza sociala as basan süls cas actuals.

TRAFIC

Il manader tecnic manzuna cha per la controlla periodica da las glüms da vias e las lavurs chi han stuvü gnir fattas in quel connex es gnü concess da la suprastanza ün credit. Quel import da raduond frs. 37'000.00 nu figüraiva i'l preventiv 2025. Culla paca naiv da l'inviern passà sun stats ils cuosts per la rumida fich bass.

AMBIANT E PLANISAZIUN

Ils gronds dons inaspettats tras las strasoras d'ürant la stà 2025 han chaschunà cuosts remarchabels. Davo ils dons da la Val Gronda a Martina sun gnüts refats quels insembel cul proget da god SIS ed eir per part gnüts subvenziunats. La mità dals cuosts per svödar il batschigl da Val Gronda sun gnüts surtuts da l'uffizi da construcziun bassa, quai tenor cunvegna.

Quella gronda quantità da material ha percenter eir procurà cha sülla deponia a Prà Dadora es gnüda deponada üna quantità da material chi surpassa per bainquant las dimensiuns planisadas ed uschè eir las entradas previssas. Tuot in tuot ha quai chaschunà ün müdamaint d'entradas implü da raduond frs. 150'000.00 (suravanz da raduond frs. 455'000.00).

Las gestiuns dal provedimaint d'aua, dal provedimaint d'aua persa e l'allontanamaint d'immundizchas as ston portar svesa. Pro'l provedimaint d'aua as haja pudü depositar ün import da raduond frs. 35'000.00 illa finanziaziun speciala. Percenter han pro'l provedimaint d'aua persa stuvü gnir retrats raduond frs. 25'000.00 da quella finanziaziun, per l'allontanamaint da las immundizchas sun quai stats raduond frs. 5'000.00.

ECONOMIA PUBLICA

Il silvicultur e manader da gestiun, Mario Denoth orientescha davart las grondas sfidas cun predschs da laina bass e cun evenimaints da la natüra. L'on scuors sun quels stats modests, in congal culs ons avant.

Grazcha a quai e cun daplü entradas e subvenziuns pels singuls progets ha la gestiun forestala raggiunt ün suravanz d'entradas da raduond frs. 24'000.00. Previs pel 2025 d'eira ün s-chavd da raduond frs. 88'000.00.

FINANZAS ED IMPOSTAS

Las entradas tras impostas sun pel 2025 per bundant frs. 97'000.00 plü otas co stat previs e per bundant frs. 104'000.00 plü otas co l'on precedaint. Il trend positiv dals ultims ons para da continuar, respectivmaing d'as stabilisar. Tras impostas da müdaman es culà ün import remarchabel da raduond frs. 286'000.00.

Implü sun gnüts fats adattamaints dal possess finanzia. Cul adattamaint da la valor da l'edifizi da l'anteriura chasa da scoula a Tschlin, davo la realisaziun da l'Ustaria Tschlin e l'adattamaint da la valor da la parcella cumünala cun dret da fabrica a Plan da Muglin resulta ün augmaint da raduond frs. 434'000.00.

Discussiun

Ingüna

Decisiun

La radunanza approvescha il quint economic 2025 unanimamaing, cun üna vusch abstgnüda.

2.3 Quint d'investiziuns

Pel quint d'investiziuns surdà il capo il pled al manader tecnic. Eir quia divergeschan ün per posiziuns dal preventiv (tenor tabella). Singuls progets han pudü gnir realisats cun damain cuosts co stat büdschetà, singuls nun han pudü gnir finits giò dal tuot o stuvü gnir spostats complettamaing. Üna part o lura tuot l'investiziun da quels progets figüran nouv i'l preventiv 2026. Our da quai resulta ün import brüt da frs. 3'798'766.75 per investiziuns, pro entradas remarchablas da frs. 1'628'951.00.

Impustüt per progets dal provedimaint d'aua, nouv eir per singuls progets dal provedimaint electric survain il cumün contribuziuns chantunalas e federalas da fin 50% e daplü dals cuosts imputabels.

proget	Preventiv 2025	quint 2025 (import net)
Chasa da scoula Ramosch, abitaziuns	360'000.00	172'005.60
Sanaziun via cumünala Pulvetta (part via)	787'200.00	631'798.00
Sanaziun via cumünala Pulvetta (part prov. d'aua)	128'700.00	42'167.95
Sanaziun via cumünala Pulvetta (part prov. aua persa)	114'200.00	96'247.20
Provedimaint d'aua - Reservuar Seraplana	170'000.00	117'637.70
Sanaziun inchaschamaint funtana Cuogns	276'000.00	218'037.15
Provedimaint da stüder fö Acla da Fans	333'900.00	241'286.95
Sanaziun provedimaint d'aua T-S-M	180'000.00	153'799.85
Sanaziun provedimaint electric Chasura	630'400.00	145'730.70
Vasca da pumpa Bargia	183'700.00	136'359.10
SIE - proget via Resgia	170'800.00	146'781.20
Vasca per stüder fö Jürada	20'000.00	2'318.90
SIE – proget via e plazzal Plan da Muglin	44'800.00	32'909.55
Halla forestala Sclamischo	304'000.00	228'169.85
Proget fibra da vaider	20'000.00	65'119.85

Entradas remarchablas da frs. 392'673.70 haja dat pro las taxas d'attach dal provedimaint d'aua e da l'aua persa. Quel import es per bainquant plü ot co stat büdschetà i'l preventiv.

Discussiun

<i>Georg Caviezel</i>	In connex cul proget da la via Resgia fa el la dumonda our da che motiv chi nun es gnüda catramada tuot la surfatscha davo il schlargiamaint da la via.
<i>resposta:</i>	Il silvicultur, Mario Denoth orientescha cha cul proget es gnüda resguardada eir la problematica dal trassè da la loipa in quel lö. La part na catramada serva d'ürant ils mais d'inviern pel trassè da la loipa. Quella nu vain in quist möd plü suos-chantada e traversa la via be amo üna jada.

Bilantsch

Il resultat dal quint economic e dal quint d'investiziuns maina ad ün augmaint dal chapital agen pels 31 da december 2025 da frs. 1'912'493.03, uschè chi resulta ün saldo da chapital agen da frs. 24'371'401.83.

Il capo ingrazcha specialmaing a la manadra da finanzas ed al manader tecnic per la preschantaziun e lur gronda lavur prestada. In seguit surdà el il pled a Marcel Franziscus da la Lischana Fiduziari SA, il qual ha fat la revisiun dal quint cumünal.

Marcel da spiegaziuns sur da las lavurs da la revisiun. Quella es gnüda fatta in congruenza cullas prescripziuns legalas. La revisiun es gnüda planisada e realisada da möd chi's acquista la sgürezza sufficiainta cha'l quint annual es liber da decleraziuns essenzialas falladas. Seguond il güdicat correspuonda il quint annual pel on da gestiun chi serrà giò ils 31 december 2025 a las prescripziuns legalas. Sper quai orientesch'el sur da diversas cifras indicativas e fa congruals cun oters cumüns. Tenor seis güdicat as preschaintan las finanzas dal cumün da Valsot in ün stadi san e substanzial ferm.

Il capo ingrazcha a Marcel Franziscus pellas spiegaziuns e dà inavant il pled a Jon Pitschen Janett, president da la cumischiun sindicatoria.

Jon Pitschen dà spiegaziuns da las lavurs davart da la cumischiun sindicatoria. Quella ha repassà il rendaquint per as far ün purtret da las finanzas. Implü han els eir examinà divers aspets da las lavurs da l'administraziun. Eir es gnü decis da visitar las ulteriuras gestiuns da cumün, d'ürant l'utuon passà ha gnü lö üna controlla pro l'uffizi forestal a Sclamischo. La cumischiun sindicatoria ha constatà a chaschun da lur lavurs cha tuot es in meglder uorden e cha'ls respunsabels fan lur lavur da maniera minuziusa. La cumischiun sindicatoria suottametta a la radunanza la proposta d'approvar il rendaquint 2025 e dar dar discharg als respunsabels.

Decisiun

La radunanza approvescha il quint d'investiziuns ed il bilantsch 2025 cun vusch unanima.

Progets gnüts conclüs d'ürant il 2025

Il manader tecnic da spiegaziuns quai chi riguarda ils progets chi sun gnüts conclüs d'ürant l'on 2025. In quist cas as tratta be dad ün e seguint proget:

Sanaziun via San Niclà – via Engiadina (SIE)

Credit acconsenti	frs. 310'000.00			
Cuosts effectivs	frs. 212'076.30	differenza	frs. – 97'923.70	- 31.6%%

2.4 Rendaquint da la Meglioraziun Tschlin

Causa assenza dal president da la cumischiun, Bastian Janett repassa Jon Pitschen Janett il rendaquint da la Meglioraziun Tschlin. Cun sortidas da frs. 187'764.95 ed entradas da frs. 443'681.80 resulta ün suravanz da frs. 255'916.85. El manzuna cha dal 2025 sun gnüdas fattas pacas investiziuns, cullas contribuziuns chantunalas e federalas resulta il suravanz surmanzunà.

Eir quist rendaquint es gnü revis da la cumischiun sindicatoria. Jon Pitschen Janett manzuna cha quel es gnü manà in fich bun uorden. La cumischiun suottastà al cumün, la radunanza piglia cogniziun.

2.5 Rendaquint Bun Tschlin

Martina Hänzi spiega il rendaquint dal Bun Tschlin. Entradas da frs. 132'750.92 incunter sortidas da frs. 128'954.43 han procurà per ün suravanz da frs. 3'736.49. Ün grond factur in quista contabilità significhan las entradas e las sortidas dal Festival da Biera da Muntogna. Eir ha la società pudü registrar l'on scuors ulteriurs commembers.

Il rendaquint es gnü revis da la cumischium sindicatoria, la radunanza piglia cognizium.

8715 Ütilisaziun da l'energia

8 Energia Engiadina; contribuziun al man public

Contribuziun al man public pel on 2026

La radunanza cumünala ha minch'on da fixar la taxa a favur da la comunità per l'on davo. Actualmaing inchascha il cumün üna taxa a favur da la comunità da 0.5 raps pro ura kilowatt. Tras quai fluischan entradas da raduond frs. 55'000.00 l'on.

Las Ouvras Electricas d'Engiadina (OEE) han pretais cha'ls cumüns da Zernez, Scuol e Valsot resp. la EE Energia Engiadina pajan a partir dals 1. lügl 2016 la remuneraziun per l'ütilisaziun da la rait per l'energia cha'ls cumüns retiran da terzs. La ElCom (Cumischium federala da l'energia electrica) ha dat radschun a las OEE. Ils cumüns resp. la EE Energia Engiadina han trat inavant la decisiun davant il tribunal federal. Quel ha refusà la protesta, tant cha'ls cumüns resp. la EE Energia Engiadina han gnü da pagar a partir dals 1. lügl 2016 la remuneraziun per l'ütilisaziun da la rait. Ils cliaints dals cumüns da Zernez, Scuol e Valsot han restitui uschè d'ürant trais ons (2022 – 2024) minch'on 2.7 milliuns francs a las OEE. La restituziun speciala a l'OEE es finida.

Il suprastant cumünal e president dal cussagl administrativ da la EE, Armon Mayer manzuna cha quella sto dar cuntshaint a l'Elcom fin in avuost il predsch da forza, inclus la contribuziun al man public. Per quist motiv sto la radunanza avoir decis fin là davart quella contribuziun.

In consideraziun cha'l predsch da forza nu s'augmentarà pel 2027 propuona la suprastanza a la radunanza cumünala da restar eir pel 2027 pro 0.5 raps per ura kilowatt.

Discussiun

Ingüna

Decisiun

La radunanza va d'accord culla proposta e tilla approvescha cun vusch unanima.

0110 Legislativa

9 Varia (radunanza cumünala)

Deponia Chanfuorns – Allontanamaint da material illegal

Il capo orientescha cha sülla deponia a Chanfuorns sun gnüts allontanats divers materials na admiss. I's tratta da lainom e rests da silo e da fain. Tenor la glista da controlla nu s'haja pudü eruir fin uossa ils cuolpabels. La suprastanza deplorescha quist agir.

In quist'ocasiun manzun'il capo cha tenor disposiziun da l'uffizi per la natüra e l'ambiant sto la deponia a Chanfuorns gnir serrada la fin dal 2026. Il cumün da Scuol es landervia a s-chaffir üna nouva zona da deponia per l'allontanamaint da roba verda. Üna ditta privata es interessada da manar quella gestiun e pussibilitar dad allontanar eir in avegnir quia illa regiuna roba verda. Fin al mumaint cha quella gestiun po gnir tutta in funcziun as spera da pudair depositar temporari la roba verda inavant sülla deponia a Chanfuorns.

Discussiun

Cla Caviezel	El fa la dumonda schi nun es plü da retrar la clav per la deponia pro l'administraziun cumünala. A man da la glista da controlla e las indicaziuns da minchün chi retira quella stess'esser pussibel dad eruir il malfattur.
resposta:	Il capo manzuna cha quai es amo adüna il cas. Adonta da quai es gnü fat abüs e gnüts allontanats ils materials na admiss.

Halla forestala a Sclamischo

Il capo manzuna cha prosmamaing gnaran terminadas las lavurs da la nouva halla forestala ill'Ischla da Sclamischo. Adonta chi s'ha pudü cumanzar cullas lavurs pür la fin da l'utuon scuors e plü tard co previs as das-cha uossa avair plaschair da quist nouv edifiz. Tenor el es il proget bain gratià. La populaziun gnarà invidada ad üna festa d'inauguraziun.

Via da god Sclamischo - Ravitschals – surtratta da catram

D'incuort han eir pudü gnir terminadas las lavurs da la sanaziun da la via da god Sclamischo - Ravitschals. Quella es gnüda surtratta nouv cun catram. In quist connex sun entradas pro'l cumün remarchas e la dumonda davart il motiv da surtrar vias da god cun catram. Il capo manzuna ch'ün allontanamaint da la vetta nuschaivla, la quala es gnüda fabrichad'aint culla realisaziun da la via vess chaschunà cuosts enorms. Causa quai es gnü decis da surtrar quella cun üna vetta da catram. La decisiun es gnüda tratta da l'uffizi da god e privels da la natüra, il qual subvenziunescha il proget cun raduond 72%.

Cronica dal cumün da Valsot – occurrenza a Tschlin

Il capo ed il commember dal cussagl da fundaziun dal Archiv cultural Engiadina Bassa (ACEB), Jon Duri Tratschin manzunan cha l'istoriker Paul Eugen Grimm ha surgni l'incumbensa dal cumün da Valsot da scriver üna cronica dal cumün fusiunà cun sias 11 fracziuns.

In quist connex invidan els ad ün referat, al qual preschainta Paul Grimm il proget "Cronica da Valsot" e referischa davart il tema «*Ils cunfins dal cumün da Valsot: lur importanza geografica, istorica e politica*» ch'el ha elavurà per üna da las prümas parts da l'ouvra.

Il referat ha lö in marcurdi, ils 17 gün 2026 a las 20:00 illa sala polivalenta a Tschlin. La populaziun es amiaivelmaing invidada da tour part a quist'occurrenza.

A las 21:20 serra il capo la radunanza ed ingrazcha per la cumparsa. Implü ingrazch'el eir als collegas da suprastanza per lur sustegn e pella collavuraziun. Quai chi vala eir per tuottas impiegadas ed impiegats e per las commembras e commembers da las differentas cumischiuns dal cumün. Ils preschaints sun invidats ad üna pitschna bavarella ill'Ustaria Tschlin.

7556 Ramosch, 26.06.2026

Il capo:

Il manader administraziun: